
13. Odpoveď podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky R. Kaliňáka na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky L. Galka podanú 12. septembra 2012 vo veci zasahovania polície

Podpredseda vlády
a minister vnútra
Slovenskej republiky

Robert KALIŇÁK

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania:		
12-10-2012		
Číslo spisu: PREDS-740/2012		
Listy: 1/3	Prilohy:	
RZ	ZH	LU

Bratislava 10. októbra 2012
Číslo: KM-OPVA1-2012/003941

Vážený pán poslanec,

bola mi doručená Vaša interpelácia, ktorá sa týka služobných zákrokov vykonaných príslušníkmi Policajného zboru v dňoch 15. a 16. augusta 2012, pri ktorých bol na zastavenie unikajúcich vodičov motorových vozidiel použitý zákonný donucovací prostriedok - služobná zbraň. K Vašej interpelácii v znení „Aké kroky spravíme pre to, aby sa podobné situácie neopakovali a aby vodiči na cestách neboli ohrození?“ uvádzam nasledovné.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZ“) je Policajný zbor ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky. V § 2 uvedeného zákona sú stanovené úlohy, ktoré Policajný zbor plní a medzi ktoré patrí aj odhaľovanie trestných činov a zisťovanie ich páchatel'ov, dohliadanie nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, odhaľovanie priestupkov a zisťovanie ich páchatel'ov a vo vymedzenom rozsahu aj objasňovanie priestupkov a ich prejednávanie.

Podľa § 9 zákona o PZ je policajt v službe povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok, alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania. Aj v čase mimo služby je policajt povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok, ktorým je bezprostredne ohrozený život, zdravie alebo majetok. Policajt nie je povinný vykonať služobný zákrok, ak vzhľadom na konkrétnu situáciu nie je predpoklad, že zákrok bude úspešne vykonaný, v takomto prípade vyrozumie o potrebe vykonať služobný zákrok najbližší útvar Policajného zboru.

Na zabezpečovanie právneho stavu a zabezpečenia plnenia úloh Policajného zboru sú policajti oprávnení používať vymedzené donucovacie prostriedky, a to v rozsahu a spôsobom uvedeným v zákone o PZ.

Podľa § 61 zákona o PZ je policajt oprávnený použiť zbraň aj v prípade, ak nemožno inak zadržať dopravný prostriedok, ktorého vodič bezohľadnou jazdou vážne ohrozuje život a zdravie osôb a na opakovanú výzvu alebo znamenie dané podľa osobitných predpisov nezastaví. Pri použití zbrane je policajt povinný dbať na potrebnú opatrnosť, najmä aby nebol ohrozený život iných osôb a aby čo najviac šetril život osoby, proti ktorej zákrok smeruje.

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vodič vozidla, ktorý pri plnení špeciálnych úloh používa typické zvukové znamenie doplnené zvláštnym výstražným modrým svetlom alebo červeným svetlom, prípadne ich kombináciou, nie je povinný dodržiavať povinnosti a zákazy ustanovené týmto zákonom, okrem povinností upravených v príslušných ustanoveniach citovaného zákona. Vodič vozidla s právom prednostnej jazdy je povinný dbať na potrebnú opatrnosť tak, aby iných účastníkov cestnej premávky neohrozil. Vodiči iných vozidiel sú povinní vozidlu s právom prednostnej jazdy umožniť bezpečný a plynulý prejazd, ak je to potrebné, aj zastaviť vozidlo na takom mieste, aby mu neprekážalo.

Policajti pri výkone služby a pri vykonávaní služobných zákrokov musia mnohokrát zvládnuť také situácie, ktoré na nich kladú vysoké nároky. Ide predovšetkým o situácie, kedy musí policajt okamžite situáciu vyhodnotiť a bezodkladne vykonať služobný zákrok, pretože hrozí nebezpečenstvo z omeškania, pričom si musí samostatne zvoliť spôsob a taktiku vykonania služobného zákroku a zároveň dbať na to, aby bol služobný zákrok vykonaný zákonným spôsobom a nezúčastneným osobám nebola spôsobená bezdôvodná ujma na zdraví alebo majetku. Na zvládnutie takýchto situácií sú však policajti v priamom výkone služby dôsledne pripravovaní a cvičení.

Na základe vyššie uvedených skutočností možno skonštatovať, že policajti sú povinní vykonať úspešne služobný zákrok aj v takých, a predovšetkým v takých prípadoch, ktoré opisujete vo svojej interpelácii. Policajti nemôžu, a zo zákona nesmú ignorovať v takýchto prípadoch protiprávne konania osôb, inak by sa dopustili porušenia služobných povinností. Ak by policajti ignorovali takéto správanie osoby - v týchto prípadoch vodiča motorového vozidla - tento by mohol svojím ďalším konaním spôsobiť závažnú ujmu na zdraví a majetku iných osôb a z takéhoto postupu policajtov by si mohol vodič vyvodiť záver, že vo svojom protiprávnom konaní môže pokračovať kedykoľvek.

Naopak, je potrebné vyslať úspešným zákrokom signál pre potencionálnych páchatel'ov obdobných protiprávných konaní, že príslušníci Policajného zboru nebudú v žiadnom prípade tolerovať porušovanie zákonov. Už len skutočnosť, že vodič motorového vozidla nereaguje na výzvy na zastavenie vozidla a snaží sa vedome uniknúť hliadke Policajného zboru je dostatočným a nepopierateľným dôvodom na vykonanie služobného zákroku aj za použitia zákonom ustanovených donucovacích prostriedkov, ktorým môže byť v takomto prípade aj použitie služobnej zbrane. Úlohou policajtov je zastaviť vodiča vozidla a zabrániť mu v ďalšom protiprávnom konaní. To, že vodič vozidla nereaguje na výzvy na zastavenie a snaží sa uniknúť policajtom signalizuje, že má nejaký závažný dôvod na to, aby ho policajti nekontrolovali. Spravidla je týmto dôvodom závažné protiprávne konanie, ktorého si je vodič vozidla v danom momente vedomý. Uvedené sa potvrdilo aj v prípadoch, ktoré uvádzate vo svojej interpelácii, pretože obidvaja vodiči boli obvinení zo spáchania trestných činov, a to trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona, kde u jedného vodiča bola zistená hodnota 1,01 mg/l alkoholu v dychu (cca 2,1 promile) a u druhého vodiča bola zistená hodnota 0,91 mg/l alkoholu (cca 1,9 promile), trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 Trestného zákona (kde jeden vodič má zakázaný pobyt na území Slovenskej republiky a druhý vodič má uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá do decembra 2014) a cudzí štátny príslušník aj trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 Trestného zákona.

To, že služobný zákrok v oboch uvádzaných prípadoch bol úspešne ukončený dokazuje fakt, že vodičom vozidiel bolo zabránené v ich ďalšom protiprávnom konaní a ohrozovaní ostatných účastníkov cestnej premávky. Vodiči boli obvinení z trestných

činov, ktorých spáchanie bolo dôvodom ich úniku a bezohľadnej jazdy, pričom donucovacie prostriedky na zabránenie protiprávneho konania boli použité v súlade so zákonom o PZ a s potrebnou mierou opatrnosti voči ostatným osobám, pretože žiadnym nezúčastneným osobám nebola spôsobná ujma na zdraví alebo majetku.

Na záver možno skonštatovať, že ostatní vodiči neboli postupom policajtov ohrození, policajti si plnili zákonom stanovené povinnosti, spôsobom a v rozsahu uvedenom v zákone o PZ. Vodiči boli ohrození predovšetkým protiprávnym konaním unikajúcich vodičov, a v prípade, že by policajti nevykonali potrebný a neodkladný zákrok a nezabránili by vodičom v ich protiprávnom konaní, ohrozovali by títo vodiči ostatných účastníkov cestnej premávky naďalej, pričom by mohli spôsobiť závažné škody na zdraví a majetku iných osôb. Policajti v oboch uvádzaných prípadoch postupovali v súlade so služobnou prísahou príslušníka Policajného zboru, v súlade s vyššie uvádzanými právnymi predpismi a pri služobnom zákroku a použití vozidiel s právom prednostnej jazdy dbali na potrebnú opatnosť tak, aby nezúčastneným osobám nevznikla bezdôvodná ujma.

S úctou

V. Z. 

Vážený pán

Eubomír GALKO
poslanec Národnej rady
Slovenskej republiky

Bratislava

Na vedomie: Pavol Paška, predseda Národnej rady Slovenskej republiky